

Brandt FMI combineert automatisering met groei van werkgelegenheid

Goedkoop produceren in duur Nederland

De Nederlandse maakindustrie moet zich richten op ontwikkeling, prototyping en marketing, want voor productie van grote series is ons land te duur, aldus - grof samengevat - een van de stellingen in het debat over de globalisering. Brandt Fijnmechanische Industrie in Almere weerlegt dat. Van prototypes en nulseries breidde het onlangs uit naar serieproductie. Brandt is nu concurrerend dankzij een hoge automatiseringsgraad en zorgt tegelijkertijd voor meer banen. Het kan dus wel in Nederland, maar de banken moeten wel durven investeren, aldus Brandt-directeur Ben Filart.

door Hans van Eerden

Brandt FMI in Almere wierp zich al op toelevering toen de gemiddelde fabriek alles nog zelf deed. Het van oorsprong Amsterdamse bedrijf specialiseerde zich in precisie-metaalbewerking, produceerde vooral prototypes en nulseries en verwierf daarmee een internationale klantenbasis in de defensie-industrie en de lucht- en ruimtevaart. Het bezorgde Brandt wel de naam duur te zijn. Toch zette Brandt drie jaar geleden een strategieomslag in, toen het in '99 door Mogema ingelijfde bedrijf niet mee overging naar Aalberts Industries maar zelfstandig werd voortgezet. Want de markt is veranderd, vertelt algemeen directeur Filart: 'Van prototypes en nulseries kun je tegenwoordig niet meer leven. Je stopt er veel *effort* in, maar dat verdienen je niet terug.' Dus ging Brandt zich ook op serieproductie richten.

Automatisering

Het fijnmechanische bedrijf had echter niet de machines voor serieproductie en bovendien moest het een antwoord vinden op het moderne inkopen. Filart: 'Voor de jonge generatie inkopers staan kwaliteit en een goede prijs buiten kijf. Bewijzen moeten ze zich vooral met de logistiek en lage voorraden. Die inkopers willen de prijs voor duizend stuks, maar dan wel geleverd in tien orders van honderd stuks of zelfs honderd orders van tien. Voor ons was dat beroerd. Want voor het maken van tien stuks hebben wij bijvoorbeeld vijf uur productietijd nodig en enkele uren insteltijd. En dat met de hoge loonkosten hier. Wilden wij met Brandt naar seriematige productie, dan moesten de omsteltijden terug naar bijna nul.' Automatisering was daarom geboden. Brandt besloot te investeren in een geautomatiseerde productielijn, bestaande uit een verspanend bewerkingscentrum, met liefst 160 verschillende gereedschappen, en daaraan gekoppeld een palletmagazijn van waaruit het bewerkingscentrum wordt gevoed met kleine

Het transportsysteem voor de geautomatiseerde productielijn bij Brandt FMI. Links het magazijn voor de pallets met opspanningen (twee verdiepingen, totaal 36 plaatsen), rechts de toegang tot het laadstation en (vooraan, buiten beeld) het bewerkingscentrum. Foto: Erik Steenkist

orders op afroep. Elke palletpositie wordt vast bezet door de opspanning voor een repeterende opdracht. De medewerkers programmeren het systeem en zorgen voor het opspannen en afbouwen van de werkstukken op een afzonderlijk laadstation, terwijl het bewerkingscentrum met andere opdrachten bezig is.

Groei

Het nieuwe systeem combineert maximale bezetting met flexibiliteit. Filart: 'Wij maken nu alles

kriskras door elkaar, alleen maar *just-in-time*. Je kunt nu niet meer duizend stuks er doorheen jassen en op de plank leggen; dat laat geen ruimte voor tussentijdse modificaties. We draaien nu meer uren, maar wel met flexibiliteit. Onze dure mensen werken in twee ploegen, in de derde ploeg draait de machine 's nachts onbemand. Alleen zo kunnen wij een marktconform tarief hanteren.' Een hoge graad van automatisering hoeft niet ten koste van de werkgelegenheid te gaan, zo bewijst Brandt. Inclusief de recent overgenomen Multin-dochter Dيفا telt Brandt nu bijna zeventig medewerkers. De groei zal nog doorzetten nu Brandt de slag naar samenstellingen gaat maken. Filart: 'Onze hoog nauwkeurige producten moeten met zorg worden behandeld; dan kunnen we net zo goed meteen zelf de montage doen. We hebben daarvoor ook een cleanroom ingericht.' En dit jaar wordt een tweede machine gekoppeld aan het transportsysteem met palletmagazijn.

Durven

Directeur Filart is ervan overtuigd nu de kwaliteit en flexibiliteit in huis te hebben om de komende jaren de slag met het Oostblok te winnen. 'Helaas zijn er te weinig bedrijven die dit kunnen en durven. Wij hadden het geluk een sterke financier achter ons te hebben staan. De plannen hebben wij in 2001 gemaakt, in een neergaande markt. Bij een bank krijg je dan dus geen geld. Het wordt tijd dat die banken wakker worden en hierin investeren. Het feit dat dergelijke automatisering

traag op gang komt, heeft alles te maken met die financieringsproblemen en met huiver bij bedrijven voor grootschalige investeringen.' In Nederland staan nog maar een stuk of vijf van deze systemen, schat Filart. 'Maar als bedrijven niet die flexibiliteit kunnen opbrengen, redden ze het niet ten opzichte van Oost-Europa. Nu kunnen wij dat wel.' ●

links

www.brandtfmi.nl